UUTISET

Viime viikkoina raukkamainen hiljaisuus on pitänyt Suomen poliittista eliittiä rautaisessa otteessa. **JARMO MÄKELÄ UUTISTAUSTASSA**

PÄIVÄN PUNKTI

Raja Uraliin

Posti, anteeksi Itella, on nostamassa jälleen rajusti lehtien postimaksuja. Kun yleinen inflaatio Suomessa huitelee jossakin nollan ja ykkösen välillä, postijakelujen hinnat nousevat kaksinumeroisia lukuja.

Tätä on jatkunut jo vuosia. En viitsi edes sanoa, paljonko tämänkin lehden jakelu on kallistunut kolmessa vuodessa.

Itellaa, os. Posti, on ryhdytty hoitamaan kuin kansainvälistä pörssiyhtiötä. Suomen valtion postiyhtiön suurimmat ja kunnianhimoisimmat hankkeet ovat nykyisin Venäjällä.

Epäilemättä Venäjällä riittää jaettavaa. Sitä riittäisi myös Suomessa.

Itellan rajan siirtäminen Uraliin on omistajan eli valtion tahto. Tulevaisuuden historiankirjoitus kertoo, miten onnistunut tästä operaatiosta tuli. Suomalaisten yhtiöiden maailmanvalloituksista on monenlaista kerrottavaa.

Suomessa postin kulkua säätelee postilaki. Siihen sisältyy määräys, että postia pitää jakaa viidesti viikossa. Tämä tarkoittaa kirjeitä ja pikkupaketteja. Samalla keikalla tietysti jaetaan lehdet.

Nyt on jo alkanut kuulua ääniä, että maaseudulla ei postia tarvitsisi kantaa joka päivä. Kolmesti viikossa kuulemma riittäisi.

Jokainen tietää, että tämä olisi lopun alku. Seuraavaksi jaettaisiin kerran viikossa, perjantaisin. Ja sen jälkeen kysyttäisiin, että onko ihan pakko jakaa joka perjantai.

Itella sanoo, että kun jaettava vähenee, jakelu kallistuu. Toisaalta, jos jakelua heikennetään, jaettavaa on sen jälkeen entistäkin vähemmän.

Posti on samanlainen peruspalvelu kuin sähköverkko, maantiet, rautatiet tai puhelin. Jakelujärjestelmä on osa yhteiskunnan rakenteita, infrastruktuuria. Peruspalveluja ei pidä antaa markkinavoimien temmellyskentäksi.

Postikin löytää vielä uutta jaettavaa, kun verkkokauppa kehittyy. Itella itse on verkkokauppayhtiö varastoineen ja järjestelmineen. Maaseudun postin heikentäminen sahaisi myös yhtiön omaa jalkaa.

Avaimet ovat valtio-omistajalla. Kun valtio on määrännyt, että postin pitää toimia, sen pitää toimia. Tarvittaessa peruspalvelut on turvattava vaikka maksamalla tukia.

Kun Suomessa tuetaan kaupunkiasumista, Espoon metroa ja Animaliaa, voidaan tukea myös postin jakelua. Kysymys on sentään perusoikeuksista.

Voiko Suomen kansalainen vielä asua maalla ja luottaa siihen, että Kusti polkee ja posti kulkee?

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Kivihiilen käyttö kasvaa miljarditukien vuoksi EU:ssa

Kymmenien miljardien eurojen tuet uusiutuvaan energiaan ovat nostaneet päästöjen vähentämisen hintaa monikymmenkertaiseksi päästökauppaan luottamisen sijaan, Energiateollisuus laskee.

EU:n ilmasto- ja energiapolitiikan aiheuttamat syöttötariffit ja muut päällekkäiset ohjauskeinot nostavat energian hintaa tarpeettomasti. Päästökauppa on paras ja kustannustehokkain tapa alentaa päästöjä ja pitää EU kilpailukyisenä, Energiateollisuus ry:n (ET) toimitusjohtaja **Juha Naukkarinen** sanoo.

EU:n suuri tuki uusiutuvalle energialle johtaa siihen, että energian tuotanto esimerkiksi kaasun avulla syrjäytyy, koska se ei ole kannattavaa. Tilalle tulee halvin mahdollinen energiamuoto eli kivihiili, Energiateollisuus (ET) kertoo.

Kehnoon tilanteeseen on johtanut EU:n tavoitepaketti vuodelle 2020: 20 prosentin vähennys kokonaispäästömäärään, uusiutuvan energiantuotannon osuuden nosto 20 prosenttiin sekä 20 prosentin parannus energiatehokkuuteen.

Päästökauppa paras ohjauskeino

Kustannustehokkuuden parantamiseksi EU:n tulisi heti päättää yhdestä sitovasta päästöjen vähennystavoitteesta vuodelle 2030 ja käyttää ohjauskeinona päästökauppaa. Uusiutuvien energiamuotojen kymmenien miljardien tuet tulee kohdistaa tuotekehitykseen, Naukkarinen ehdottaa.

EU:ssa ja erityisesti Saksassa tuetaan syöttötariffeilla esimerkiksi tuulivoimaa. Sähköstä on ylituotantoa, joka alentaa tukkuhintaa, mutta kansalaiset maksavat sähköstä kovaa hintaa, jotta tuet saadaan maksettua.

Päästöoikeuksien hinnat pohjalla

Greenstreamin asiantuntija **Sampo Seppänen** esitteli perjantaina Helsingissä ET:n tilauksesta tekemäänsä selvitystä päästökaupasta.

Talouden taantuma sekä uusiutuvalle energialle annettujen tukien aiheuttama ylituotanto ovat vähentäneet päästöoikeuksien kysyntää, jonka vuoksi ylitarjonta on pudottanut päästöoikeuksien hinnat erittäin alas.

Molempien syiden vaikutus hintoihin on ollut suurin piirtein yhtä suuri.

Syksyllä hinta on ollut 3–4 euroa hiilidioksiditonnilta. EU:n tavoite oli päästökauppakauden alussa, että päästöoikeuksien hinta pysyttelisi 30 euron paikkeilla tonnilta vuosina 2013–2020.

Laman ja tukien lisäksi EU:n päästöoikeuksien (EUA) hintaa pudottavat kansainväliset päästöoikeudet (CER), joiden hinnat ovat vielä alempana, 30–40 senttiä hiilitonnilta.

Greenstreamin laskelmien mukaan päästöoikeuksien 4,50 euron hinta nostaa Euroopassa tukkusähkön hintaa kolmella eurolla eli noin 40 euroon megawattitunnilta.

Kun päästöoikeushinta nousee 15 euroon, nousee sähkön hinta 47 euroon. 30 euron päästöoikeushinnalla sähkö maksaisi jo 57,5 euroa megawattitunnilta.

Suomesta ei tarvitse poistaa tukia

Energiateollisuuden mukaan Suomessa uusiutuvaa energiaa on tuettu varsin maltilla vaikkapa Saksaan verrattuna. ET ei ole vaatimassa esimerkiksi tuulivoiman syöttötariffin poistamista.

Hakkeen ja muun bioenergian tuki on Suomessa sidottu päästöoikeuksien hintaan eli jo melko maltillinen päästöhinnan nousu pudottaisi hakkeen tuen pois.

JOUKO KYYTSÖNEN

Maataloustulo notkahti EU:ssa

BRYSSEL (MT)

Maatalouden työntekijää kohti laskettu maataloustulo putosi EU:ssa keskimäärin 1,3 prosenttia viime vuoden tasoon verrattuna.

Eurostatin perjantaina julkaisemien ennakkotietojen mukaan pudotus johtuu ensi sijassa maatalouden tuotantopanosten kallistumisesta.

Työntekijää kohti laskettu maataloustulo nousi 15 jäsenmaassa ja putosi 13 EU-maassa. Eniten maataloustulo kasvoi Hollannissa, Romaniassa ja Espanjassa, kun pudotus oli jyrkintä Kroatiassa, Ranskassa ja Virossa.

Suomessa maataloustulo laski eurostatin mukaan 2,1 prosenttia viime vuoden tasosta.

Vuodesta 2005 lähtien EU-maiden työntekijää kohti laskettu maataloustulo on kasvanut 29,2 prosenttia, kun maatalouden työpanos on samaan aikaan vähentynyt 20,8 prosenttia.

NIKLAS HOLMBERG

ETL: Ruokavienti mahdollista tuplata lähivuosina

Elintarviketeollisuus (ETL) uskoo ruokaviennin mahdollisuuksiin. Liitto esittää Suomeen kansallista elintarvikevientiohjelmaa, jonka tavoitteena on viennin kaksinkertaistaminen viiden vuoden aikana.

Suomeen tuodaan ruokaa ja juomia lähes kolme kertaa enemmän kuin mitä sitä maasta viedään. Elintarvikeviennin arvo tammi–syyskuussa oli ulkomaankauppatilastojen mukaan 1 214 miljoonaa euroa ja tuonnin arvo 3 365 miljoonaa euroa. Vienti kasvoi alkuvuonna puoli prosenttia, kun tuonnissa kasvu oli 5,2 prosenttia.

Elintarvikkeiden kauppataseen vaje on paisunut vuositasolla jo lähes kolmeen miljardiin euroon. Vaje kasvaa 150–200 miljoonaa euroa vuosittain.

”Viennin kasvattamiseen on hyvät lähtökohdat, koska Suomessa on paljon erinomaisia, erilaistettuja elintarvikkeita, joille on kysyntää myös ulkomailla”, ETL:n toimitusjohtaja **Heikki Juutinen** toteaa.

”Kiinnostus vientiä kohtaan on kasvanut voimakkaasti erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten keskuudessa, koska yritysten kasvu kotimarkkinoilla on vaikeaa. Meidän on mahdollista lisätä merkittävästi vientituotteiden valikoimaa ja vientiyritysten lukumäärää.”

Vientiohjelman laadinta alkaa

Euroopan elintarviketurvallisuusvirasto Efsa:n tutkimuksista käy ilmi, että suomalaiset syövät Euroopan puhtainta ruokaa.

Juutisen mukaan erinomainen hygienia, tuoteturvallisuus, tuotantoeläinten hyvinvoinnista huolehtiminen ja edistynyt teknologia takaavat sen, että Suomella on kaikki eväät tulla maailmalla tunnetuksi puhtaan, terveellisen ja eettisesti tuotetun ruoan edelläkävijänä.

”Paremman tasapainon saavuttaminen elintarviketuonnin ja -viennin välille on välttämätöntä myös kansantaloudellisista syistä. Tuonnin määrään voi myös jokainen kuluttaja vaikuttaa omilla ostopäätöksillään, kun muistaa suosia kotimaassa valmistettuja tuotteita ruoka- ja juomaostoksia tehdessään.”

PEKKA FALI

Polarica Oy on Pohjoismaiden suurin metsämarjoja myyvä yritys. Sillä on toimipisteitä Suomessa, Ruotsissa, Venäjällä ja Puolassa.

Elintarvikeviennin kehittämisestä keskusteltiin Helsingissä viime viikolla. Paikalla oli elintarviketeollisuuden lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, ulkoasiainministeriö, valtioneuvoston kanslia sekä useita ruokaketjun järjestöjä.

Osallistujat tukivat Elintarviketeollisuusliiton aloitetta viennin kehittämiseksi. Ohjelmassa elintarvikevienti pyritään liittämään osaksi Team Finlandin strategiaa vuonna 2015.

Elintarvikevientiohjelman laadinta on tarkoitus aloittaa ensi vuoden alussa.

TIINA TAIPALE

TALOUDESTA LYHYESTI

TUI-risteilijöille rahat

Elinkeinoministeri **Jan Vapaavuori** (kok.) ei kommentoi Turun STX Finlandin saamaa rahoitusta TUI-risteilijöiden rakentamiseen. Rahoituksen varmistumisen uutisoi ensimmäisenä MTV:n uutiset.

Turussa rakennetaan parhaillaan kahta risteilyalusta saksalaiselle TUI-varustamolle. Rahoitus varmistaa niiden rakentamisen valmiiksi.

STX etsii lisää rahaa

STX Finlandin toimitusjohtajan **Jari Anttilan** mukaan yhtiö yrittää yhä etsiä rahoitusta kahden autolautan rakentamiseksi tanskalaiselle Scandlinesille. Hän ei lähde arvioimaan sitä, mikä merkitys perjantaina ratkenneella TUI-risteilijätilausten rahoituksella on neuvotteluille Scandlinesin kanssa.

Tuotantojohtaja: Talvivaara toimii

Talvivaara kaivosyhtiön uusi tuotantojohtaja **Darin Cooper** uskoo täysin bioliuotusmenetelmään. Hän sanoo Kainuun Sanomille, että 20 000 tonnin vuosituotantoon on täydet edellytykset. Siihen päästään vuoden-puolentoista kuluttua siitä, kun yhtiö saa taas aloittaa louhinnan.

Jätevesi ei vähene Talvivaarassa

Talvivaara ei ole kyennyt syksyn aikana vähentämään merkittävästi alueelleen varastoituja jätevesiä. Kainuun elykeskuksen mukaan kaivoksen alueelle on yhä yli kuusi miljoonaa kuutiota jätevesiä.

Kaivosalueelle on rakennettu varmuuden vuoksi lisää altaita.

Karille ajaneella Amorellalla oli noin 2 000 matkustajaa.

Viking Line korvaa katkenneen matkan

Karille ajaneen Amorella-aluksen kaikki matkustajat saavat korvaavan matkan, kertoo Viking Line. Matkustajat, jotka varasivat oma-aloitteisesti paluumatkansa Maarianhaminasta toiselta laivayhtiöltä, voivat lisäksi anoa korvausta paluulipusta Viking Linelta.

Viking Amorella ajoi karille, kun alukselle tuli yleinen sähkökatko.

Fortumin arvo laski

Energiayhtiö Fortumin osake halpeni perjantaina Helsingin pörssissä 3,5 prosenttia eli 16,7 euroon. Jo pörssiviikon päätöspäivän aamukaupassa hinta putosi yli kaksi prosenttia. Vielä torstaina osake nousi 2,4 prosenttia, kun Fortum ilmoitti Suomen sähköverkon myynnistä.

Hiehot pelastettiin tulipalosta

Kuortaneella Etelä-Pohjanmaalla syttyi varhain lauantaiaamuna raju, noin kolmenkymmenen eläimen henkeä uhannut tulipalo talousrakennuksessa.

Pelastuslaitos sai hälytyksen Kätkänjoentiellä sijaitsevalle tilalle hieman ennen aamukuutta. Palavasta rakennuksesta onnistuttiin pelastamaan 27 hiehoa. Pelastuslaitoksen antamien tietojen mukaan palossa ei kuollut yhtään eläintä.

Pelastuslaitoksen onnistui estää palon leviäminen lähellä olleeseen, toiseen navettarakennukseen, jossa oli niin ikään useita eläimiä.

STT

UUTISTAUSTA

Mitä Ruotsi tekee?

Viime viikkoina raukkamainen hiljaisuus on pitänyt Suomen poliittista eliittiä rautaisessa otteessa.

Niillä, jotka vuosien ajan ovat suu vaahdossa riekkuneet, kuinka EU nakertaa jäsenmaidensa kansallista itsemääräämisoikeutta, ei ole ollut mitään huomauttamista tavasta, jolla Venäjä pakotti Ukrainan hallituksen polvilleen kaasuaseella uhaten.

Eikä niiltä, joiden sydän läpättää maailman jokaisen köyhän ja sorretun puolesta, ole ollut ainuttakaan lämmintä sanaa sanottavana niille kymmenille tuhansille, jotka parin viikon ajan yötä päivää uhmasivat hallitusta ja kylmää säätä Kiovan Itsenäisyyden aukiolla.

Ruotsissa kaikki on toisin

Esiteltyään joulukuun alussa Ruotsin ulkopolitiikkaa Helsingin yliopistossa järjestetyssä seminaarissa, Ruotsin ulkoministeri **Carl Bildt** piti seuraavana päivänä Tukholmassa sotatieteellisessä akatemiassa luennon, jossa hän kävi yksityiskohtaisesti läpi Ruotsin uusittavana olevan ulko- ja turvallisuuspolitiikan perusteet – siis sen, mitä Georgian sodasta ja Ukrainan hallituksen nöyryyttämisestä on otettu opiksi.

Päätöksiä tulossa

Esitys ei paljasta, mihin Ruotsin poliittinen ja sotilasjohto lopulta päätyy, kun nyt menossa oleva puolustusrevisio aikanaan valmistuu – eri vaihtoehdot esitellään poliittiselle johdolle vasta ensi vuoden maaliskuun lopulla. Paljosta on kuitenkin ehditty jo sopia.

Bildt muistutti Ruotsin kylmän sodan aikaisen ulkopolitiikan kaksijakoisuudesta: Puolueettomuuteen tukeutuneen virallisen ulkopolitiikan alla, tavallisten ruotsalaisten näkymättömissä, oli turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kova ydin, jossa kukaan ei enää 60-luvun jälkeen oikeasti uskonut mahdollisuuteen säilyä maanosassa syttyvän aseellisen konfliktin ulkopuolella. Suunnitelmat laadittiin sen, ei suurelle yleisölle vakuutetun mukaisesti.

Venäjän uhkaa Bildt käsitteli sekä historian että nykypäivän valossa. Euroopassa Venäjä on turvautunut asevoimaan vain, kun sillä on ollut Länsi-Euroopassa voimakas liittolainen: Napoleon luovutti Suomen venäjälle 1808 ja Hitler Baltian maat ja Suomen Stalinille 1939. Putinilla ei tällaista kumppania ole.

Nykyvenäjää Bildt luonnehtii kolmella ulottuvuudella: sisäisesti se kehittyy yhä autoritäärisempään suuntaan, sen johto unelmoi lähialueiden palauttamisesta valtakunnan yhteyteen ja se nykyaikaistaa asevoimiaan aina vain ponnekkaammin.

EU on yhä rauhan tae

Varmin rauhan ja vakauden turva Euroopassa on Bildtin mukaan maanosan demokratioiden keskinäinen yhdentyminen, jota täydentää luja ja elinvoimainen transatlanttinen linkki Naton muodossa.

”Me emme ole sen jäsen, enkä näe että meillä olisi välttämättömiä poliittisia edellytyksiä muutokseen tässä suhteessa, mutta ainakin Suomen kanssa me kehitämme aktiivista kumppanuutta.”

Puolustusyhteistyötä Suomen ja myös muiden pohjoismaiden kanssa Ruotsi aikoo Bildtin mukaan muutoinkin tiivistää siitä riippumatta, mihin toimiin puolustussuunnittelussa yleisesti päädytään.

Jos sen sijaan EU tai Nato murenevat, silloin Eurooppa muuttuu vaaralliseksi: ”Sellaisessa mahdollisessa tilanteessa ehkä yhtä ratkaisevia kuin muodollisten velvoitteiden olemassaolo tai niiden puute ovat läheiset yhteydet, luottamus ja keskinäinen ymmärrys.” Tuskin on väärin olettaa, että Bildt puhuu suhteesta Yhdysvaltoihin.

Ruotsi rakentaa uutta puolustustaan harkiten. Päätös työn aloittamisesta tehtiin 2009, maaliskuussa 2010 annettiin käsky uuden puolustussuunnitelman laatimisesta ja vuodesta 2011 on puolustusmäärärahoja nostettu jatkuvasti. Ensimmäisenä tästä pääsi hyötymään radiotiedustelu FRA. Sen tehtävänä on varoittaa maan johtoa uhan olemassaolosta hyvissä ajoin, jotta sille jäisi aikaa hankkia vastatoimiin tarvittavat ase- ja muut järjestelmät.

Ruotsin kannalta taloudellisesti menestyvä, puolustuskykyinen ja puolustustahtoinen Suomi on yhä tärkeä osa Ruotsin omaa puolustusta – siksi yhteistyötä ollaan valmiit kehittämään. Toivottavasti Suomessa osataan ajoissa tarttua ojennettuun käteen.

JARMO MÄKELÄ on ulkomaantoimittaja.